

ERDEY FERENC

ENGESZTELO
SZENTMISEALDOZAT

• SZALÉZI • MŰVEK •

Szelkiélet kis könyvei

40. Megyesi Schwartz Antal

Bevezető az elmélkedő imába

II. rész

116 oldal. Ára 1 P.

41. Erdey Ferenc

Engeszteljük Jézus Szívét!

100 oldal. Ára 60 fill.

42. Beltrami—Novák

Csak akarnod kell!

150 oldal. Ára 1*30 P.

43.

Békémet adom nektek!

100 oldal. Ára 1*— P

44. Németh István

Adventi örömök

Szemelvények hátrahagyott írásaiból

110 oldal, ára 80 fill.

**ENGESZTELŐ
SZENTMISEÁLDÓZAT**

LELKIÉLET KIS KÖNYVEI

49.

Erdey Ferenc

*Engesztelő
szetmiseáldozat*

Szalézi Művek

**Nihil obstat. Carolus Szitkey S. S. censor dioe-
cesanus. Imprimatur. No. 5358/1943. Vacii, die
28-a Augusti 1943. Dr. Josephus Pétery
Episcopus Vaciensis.**

**3939 — Don Bosco nyomda, Rákospalota
(Felelős: Sarkadi J. A.)**

*Az Ur Jézus Krisztusnak,
az örök Főpapnak, szeretett
isteni Mesterének ezüstmiséje
alkalmából hálából, engesz-
telésből, szeretetből ajánlja
a szerző*

Köszöntő

Engeszteljünk!

Engeszteljük meg a bűneink miatt méltán haragvó igazságos Istent.

Amikor vétkeink és a világ gonoszsága miatt Isten ostora suhog felettünk, akkor semmi sem olyan időszerű, mint az engesztelés, vezeklés! Ezt hirdeti, ezt sürgeti a fatimai Nagyasszony! Ezt kívánja a jó Isten, ezt ajánlja Krisztus helytartója is!

Ám mit ér egy ember engesztelése? Mi súlya van egyes emberek engesztelésének? Akár egész népek és nemzetek engesztelhetnek! Mi az a gonoszság és a vétkek nagyságához mérten, amivel Isten szent felségét megbántják?!...

Ha engesztelő áldozatunkat egymagában ajánlanók fel Istennek, bizonyára nem sok értéke, súlya volna! Alig találna Isten színe előtt

tetszésre! De engesztelő áldozatunkat mi nem egymagában nyújtjuk Istennek, hanem egyesítjük azt az Úr Jézus Krisztus engesztelő áldozatával! Így már kedves lesz, értékes és hathatós a mennyei Atya előtt!

Jézus engesztelő áldozata a kereszt áldozat, melyet egyszer véréntelve mutatott be a Kálvária hegyén, a Golgotán! Ugyanezt a végtelen értékű engesztelő áldozatot újítja meg napról-napra a szentmise áldozatban! Ez a legszentebb áldozat, az Újszövetség egyedüli áldozata azonban nemcsak Krisztus, hanem a vele egyesült lelkek engesztelő áldozata is! Krisztus egész misztikus teste részt vesz benne! Krisztussal egyesülten mindannyian bemutatjuk azt és a paténára, a legszentebb *Hostia* mellé odatesszük mi is a mi engesztelésünket, áldozatainkat, egész életünket! Így lesz a mi engesztelő áldozatunk Krisztus áldozatában teljes és tökéletes!

A szentmise az engesztelő áldozat igazi formája, mely valamennyi engesztelésünket egybefogja, átalakítja, Krisztus érdemeivel gazdagítja. Ezért kell annak mély értelmét és engesztelő áldozati jellegét minél jobban tudatossá tenni és megélni!

Ezt a célt szolgálja ez a pár elnékedés, mely az *Engesztelés műve* lelkes gárdájának tartott lelki nap megfontolásait tartalmazza. Legyen kedves emlék mindazoknak, akik abban részt vettek! Legyen minden engesztelő lélek segítő útmutatója, hogy engesztelő áldozatunkat és életfelajánlásunkat a mennyei Atya kedvesen és tetszéssel fogadja!

1943 július 14.

A SZERZŐ

ENGESZTELŐ SZENTMISE ÁLDOZAT

**Elmélkedések az Isteni Szeretet Leányai-
nak margitintézeti kápolnájában 1943 jún.
14-én tartott lelkinapon.**

DÖNTŐ ÜTKÖZET ELŐTT

Nehéz gondokkal terhelten járt fel s alá a császár. Összegyűjtötte hadseregét, számotvetett erejével, számolt az eshetőségekkel és úgy találta, hogy túlerővel áll szemben. Az utolsó este, az összeütközés előtt lélekben már látja Maxentius jól képzett és jól felszerelt seregének győzelmét. Végigvonul Konstantin császár lelkén egész élete: ifjú-kora, császári trónra emelkedése, együttműködése a császárokkal, nehézségei, tapasztalatai. Felbukkan lelkében a sok üszkös rom emléke, melyet a kereszténység üldözése oko-

zott, ott él lelke mélyén a keresztényeknél tapasztalt szeretet, mely őt, a pogány császárt is megérintette. És most minden elmúlt, minden romba dőlt! Elveszti a harcot!

Úgy látja, hogy katonái is ugyanazt érzik, ugyanazt élik át, amit ő. Az előre látott veszteség komor valósága nehezedik lelkükre.

A GYALÁZAT JELE

És amint fel s alá jár, hirtelen felfigyel. Ott túl, a Tiberisen valami fényes jel tűnik fel! Mi ez? Valami égi jelenés, mintha kifényesednék! Káprázik a szeme? De nem, a gyalázat jele, a kereszt az! Ott tündököl fényességben. A katonák is felugrálnak, ők is látják a csodás jelet és az írást felette: „In hoc signo vinces!” E jelben győzni fogsz! Nem érti az égi jelenés értelmét. A hadsereg is rosszat sejt. Babonás félelem vesz rajta erőt.

A KERESZT JELEVEL!

Mikor az álom mégis elnyomja a császárt, megjelenik álmában az a gyalázott Krisztus, akit ő csak hírből ismert és akinek annyi követője volt. Látja, hogy zászló van a kezében, rajta a kereszt, mely körül a látomásban megjelent írás: „E jelben győzni fogsz!“ Most álmában Krisztus megparancsolja neki, hogy ilyen zászlókkal felszerelve támadja meg Maxentiust. A császár engedelmeskedik és a kereszt jelével fényes győzelmet arat. Ez a történelmi esemény jobbra fordította a keresztények sorsát. Mert utána 313-ban Konstantin hálából kiadta a milánói rendeletét, mely a kereszténységnek teljes szabadságot adott.

KÉT TÁBOR

Ez a jelenet elevenedik meg a szemünk előtt most is, amikor szintén két tábor áll egymással szem-

ben. A gonoszság csatasorba állítja harcosait az egész világon Krisztus és követői, hívei ellen. Krisztus hadseregében is csak ez az egy fegyver van: a kereszt, a gyalázat fája. Gyenge fegyver az ellenség nehéz fegyverzetéhez képest, de hozzá fűződik az ígéret: E jelben győzni fogsz! Nehéz időkben mi is harcra készülünk a kereszt jegyében. Nem fegyverrel, az öldöklés eszközeivel szállunk harcba a gonosz ellen, hanem a szent keresztel, amely Krisztus engesztelésének szent eszköze. A kereszt szent oltár, melyen a mi örök főpapunk, Krisztus nagy engesztelő áldozatát bemutatta. Ezért a győzelem jele, ezért vesszük a kezünkbe! A kereszt az engesztelés szent oltára, melyen be akarjuk mutatni mi is engesztelő áldozatunkat.

ENGESZTELŐ ÁLDOZAT

A napokban felszólítás jelent meg magas helyről, hogy engesztelésből

minél több szentmisét szolgáltatunk. Igen, de ne csak *szolgáltatunk*, hanem *mutassunk* be szentmisét, mert a szentmise odavezet a kereszt tövébe. Nem más az, mint az igazi keresztáldozat megújítása. A kereszt pedig az oltár, melyen az engesztelő áldozatot maga Krisztus mutatja be velünk egyesülve. Ezért most, e lelki magányban, amikor mindnyájan résztvettünk a szentmisén, elmélkedjük át magát a szentmisét, mint Krisztus Urunk engesztelő áldozatát! Vegyük kezünkbe a keresztet és nézzük meg, miként engesztelt Jézus a kereszten!

MÁRIÁVAL

Bennünket az hozott össze, mostmár ötödízben, hogy ezekben a nehéz időkben az engesztelés fegyverét forgassuk és ezzel elhárítsuk fejünk felől a sötét fellegeket. Tegyük oda az engesztelés áldozatát az

oltárra és kérjük a Boldogságos Szűzet, hogy könyörögjön a mennyei Atyához és esdje ki a kereszti igazi és végleges győzelmét!

Hiszen, amikor a kereszti oltárhoz járunk, az első, akivel ott találkozunk, a Boldogságos Szűzanya, aki legelőször mutatta be Jézusnál együtt ezt az áldozatot. Szűz Mária fog bennünket megtanítani arra, hogy az engesztelő szentmise áldozat, melyet Jézus bemutatott és naponta megújít oltárainkon, az engesztelés legfőbb ténye és minden engesztelő áldozatnak középpontja.

ELSŐ ELMÉLKEDÉS

ELÓMISE

A MISSA SOLEMNIS SZÜLETÉSE

Mindannyian emlékezünk még arra a fönséges lelki megmozdulásra, mely öt évvel ezelőtt az egész világ figyelmét ide irányította. Szentév volt, mert a nemzet atyjának, Szent Istvánnak a jubileumára készültünk és mert a Szűzanyának való felajánlásunknak volt kilencszáz éves fordulója. Szentév volt, mert az Eucharisztia nagy világünnepére készültünk. A látványosságok között talán legjobban megragadott a Nemzeti Színház előadása, a *Missae Solemnis*. Egyik nap, amikor az egyik egyetemi professzorhoz mentem látogatóba, a rádió mellett kigyúlt arccal találtam őt. „Érti e fölséges zenének ér-

telmét?“ Beethoven: *Missa Solemnisa* volt! Képzelve ezt el három síkon — mondta a professzor. — A középső síkon ott van a szentmise áldozat. A felső síkon, a szentmise fölött az első szentmise, Krisztus áldozata. Alul pedig a kórus, mely az ember érzelmét érzékelteti!“ — Ez volt a „*Missa Solemnis*“ első elindító gondolata. Aztán összehozták a professzort a művésszel és a művész megpróbálta formákba fogni a gondolatokat. Így valósították meg a fenséges műalkotást és így élvezhetjük azt az Eucharisztikus Kongresszuson.

HÁROM SÍKON

A színmű három síkon mozog. A középső az, amit napról-napra látunk a szentmisében. Hogy mit jelképez, azt fölötte látjuk, ahol Krisztus áldozata szünet nélkül tart. És hogy mi mit érzünk, milyen élménnyel

veszünk részt rajta, azt talán Bethoven: *Missa Solemnis*-e fejezi ki legjobban.

„ODAMEGYEK AZ ÚR OLTÁRÁHOZ!”

Hulljon le most a lepel és lássuk meg azt, ami ott fenn játszódik le. Lássuk meg az örök miseáldozatot, melyben az örök Főpap önnönmagát ajánlja fel engesztelő áldozatul. A szentmise a középső síkon, az oltáron áll. Kezdődik a lépcsőimával: „Introibo ad altare Dei!” „Odamegyek az Úr oltárához!” Minden szentmiseáldozat tulajdonképpen odajárulás az Úr Jézus kereszt-oltárához. A kereszt az *altare Dei*, amelyen a legszentebb áldozat folyik. Odajárulunk az oltárhoz, melyen azért áll a feszület, hogy figyelmeztessen, hogy az igazi oltár a szentkereszt!

AZ ÖRÖK ÁLDOZAT

A szentmise nem üres ceremónia, nem üres liturgia. A liturgia csak lepel, mely érzékelteti, hogy mi van mögötte. Ugyanaz az áldozati cselekmény ismétlődik meg itt, ami végbe ment a Kálvárián. Krisztus áldozza fel itt is magát vérontás nélkül. De a vérontást jelképezi a szent kehely, melyben az Ő szent vére, különváltan fog ott nyugodni. Krisztus Urunk akarta, hogy a szentmise áldozat legyen az emberek áldozata. Az Ószövetségben véres- és ételáldozat volt. Az Újszövetségben ő maga az áldozat és az áldozó főpap s az ő áldozata a szentmisében ugyanaz, melyet ő a kereszten bemutatott. Krisztus kereszt-áldozata az Újszövetség áldozata.

SZOMJAS LELKEK ÖRÖK FORRÁSA

Minden kegyelem ebből az engesztelő áldozatból ered. Sokszor a

művész keze odavarázsolja az oltár fölé a forrást, melyhez szomjas szarvasok jönnek. A lélek szomját akarja ez érzékeltetni. Az Istent szomjazó lelkek járulnak ide az örök forráshoz. Introibo!... Jöjjetek!... Nekünk is úgy kell odajárulnunk, mint a Boldogságos Szűz járult a kereszt tövéhez. Az apostolok féltek és gyáván megfutamodtak. De Mária nem fél ugyanattól az áldozattól, amit Szent Fia mutat be. Azt kívánta a mennyei Atya, hogy Szűz Mária együtt áldozza fel magát Jézussal. Szent János is ott volt, hogy az apostolkollégium is képviselve legyen.

„INTROIBO...”

Értsük meg, hogy az Úr Jézus hív. Mint Mária, én is odamegyek a kereszt tövéhez és egyesülök szívben és lélekben azzal, aki a keresztáldozatot bemutatja és önmagát feláldozza a mennyei Atyának.

„CONFITEOR! ...“

A pap, Krisztus helyettese, mélyen meghajol és a bűnbánat imáját mondja el. Milyen szorosan összefügg ez az áldozat jellegével: Bevallom bűneimet, méltó vagyok a halálra, hogy véremmel mossam le bűneimet! A lépcsőimában az oltár tövébe vezet a liturgia, hogy nyilvánosan bevalljuk bűnös voltunkat. Mert az engesztelő áldozat célja a bűn eltörlése. Minden engesztelés a bűnnel függ össze. Ha nem követtünk volna el bűnt, nem volna engesztelésre szükség. Ha az emberiség megmaradt volna az eredeti ártatlanság állapotában, akkor Istent csak imádni kellene.

A BŰN MIATT KELL ENGESZTELÉS!

A bűnnel eltéptük azt a kapcsolatot, mellyel a mennyei Atya gyerme-

keinek fogadott. A bűn a legszörnyűbb szakítás. Ezt a megbontott viszonyt Isten és ember között valamilyen módon rendbe kellett hozni, de csak Isten tudta ezt helyreállítani. Az Úr Jézus magára vette a bűnt és ő tett eleget a bűnösért. Ez az engesztelés háttéré. A bűnös ember és a mindenható Isten itt a keresztdozatban találkozik, a hűtlen gyermek élete a mennyei Atya életébe kapcsolódik. Ezt az elégtételt, a régi szeretet helyreállítását folytatja Krisztus a szentmiseáldozatban.

ELÉGTÉTEL!

Az engesztelés lényege az elégtétel nyújtása a bűnért. Mivel Isten végtelen fenségű, megfelelő elégtételt nyújtani a bűnért csakis Isten képes. Ezért az egyetlen hathatós engesztelés Jézus elégtétele a szentmisében. Végtelen értékű áldozatot ember sohasem tudott volna

adni, mert akármit áldoz fel, még az életét is, az mind véges. Egyedül Krisztus, aki emberi természetet vett magára, tudott eleget tenni az emberek vétkeiért, mert mint Isten végtelen értékű áldozatot mutatott be. Az összes bűn együttvéve sem oly nagy, mint amilyen végtelen értékű a keresztdozat, mellyel az Isten-ember elégtételt nyújtott a végtelen fenségű Istennek.

VALLJUK BE VÉTKEINKET!

Boruljunk le mélyen és Krisztus engesztelő áldozatával egyesülve valljuk be bűneinket! Kérjünk bocsánatot, mert az engesztelő áldozat bűneinkért való elégtétel. A pap a Confiteor-ban, a bűnbevallásban egyes számban beszél: *Mea culpa!*... Nem: „a mi bűneink“, hanem „az én vétkem“. Úgy beszél, mint a bűnös, akit terhel a bűn tudata, a bűn súlya. Ezzel is Krisztusra utal, aki

mint bűnös kért bocsánatot az Atyától, holott ártatlan volt, s csak a mi bűneinket vállalta magára!

MAGUNKRA VÁLLALNI A BÜNT!

A papnak, amikor szentmisét mutat be, a kegyelem állapotában kell lennie, mégis azt mondja: „én bűnöm, én igen nagy bűnöm!“ — mert magára kell vennie a bünt. Az engesztelés természete, hogy magunkra vegyük mindenki bűnét, mint Krisztus. Az ő lelkéhez még a bűn árnyéka sem férközött, mégis a bűn minden súlyát magára vette és mint bűnös állt a kereszt előtt, mikor lefektették rá és lélekben így mondotta: „Mea culpa!“ Az igazi engesztelés nemcsak önmaga bűneiért akar elégtételt nyújtani az Istennek, hanem magára veszi minden ember bűnét. A *Confiteor*-t az Anyaszentegyház a ministránszon keresztül megismételteti a hívekkel is, hogy

jobban belekapcsolódjanak az Egyház áldozatába. Tehát mi is valljuk be bűneinket az engesztelés szellemében, ne csak a magunkét, hanem minden ember bűnét.

Az engesztelés lélektana, hogy ne botránkozzunk a bűnön, hanem vegyük magunkra és tegyük eleget érte a szentmise áldozatban.

BŰNBÁNAT AZ ENGESZTELÉS JELLEGE

Az engesztelésnek mindig bűnbánati jellege van, mindig bűnbánati cselekmény az. Alaptétele ez: Tartások bűnbánatot, mert elközelgett az engesztelő áldozat perce, amikor megnyílik az ég és kiengesztelhetjük a mennyei Atyát! Amikor a magunk és mindenki vétkeit ott nyíltan megvalljuk, akkor az Egyház az ajkunkra adja: „Én vétkem, én igen nagy vétkem!” Ezzel azt a mélységes fájdalmat akarja szívünkben felébresz-

teni, melyet Krisztus érzett, amikor magára vette bűneinket. Az engesztelő áldozatnak az a jellegzetes vonása, hogy nem a félelem vezeti, hanem a mélységes fájdalom, azaz nagy szeretet, mellyel jóvá akarjuk tenni a bűnt és mellyel vissza akarunk jutni Isten szeretetébe.

FÁJLALNI A BŰNT!

Mélyen fájlalni a bűnt! Ez az engesztelés gyönyörűséges érzülete, szimfóniája. Szebben zeng, mint bármilyen emberi hangszer. Ez a legfölségesebb harmónia, mely az egekbe hangzik, melyben maga Isten is gyönyörködik. Nincs engesztelés fájdalom nélkül. Hozzá tartozik, hogy fájjon a bűn, úgy fájjon, mint ahogy fáj Krisztusnak, aki testében és lelkében szenvedett. Aki nem tud együttérezni a bűnökért szenvedő, vezeklő Krisztussal, az nem tud szentmisét bemutatni.

AZ ENGESZTELÉS SZINEZETE

Át kell érezni, hogy mennyire fáj az Úr Jézusnak a bűn! Szívünkbe fogadni a bünt, nem hogy bűnösök legyünk, hanem hogy eleget tegyünk érte. *Az engesztelés fájdalomtól fakad, de szeretet a színezete,* mintahogy a zenének is van színezete. Az engesztelés üteme, metrikája a szeretet. A ragaszkodó szív Krisztussal együtt érez, aki magára vállalta bűneinket. A szentmise áldozatnak tehát ez legyen a színezete, a nagy szeretet, mely forrón egyesít az értünk engesztelő Úr Jézussal. Ebben eggyé olvaszt az engesztelés nagy áldozatával: Krisztussal.

URAM IRGALMAZZ!

A bűnbánat szellemében elmondjuk felváltva, hogy az egység kifejezésre jusson: Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Uram irgal-

mazz, Krisztus kegyelmezz! Háromszor mondjuk, az Atya, a Fiú, a Szentlélek tiszteletére. Irgalmazz nekünk, bűnösöknek! „Irgalmazz! Miserere!“ — ez fejezi ki az engesztelés igazi célját. Azért engesztelünk, hogy az Úr irgalmát kiesdjük. Nem szabad értelmetlenül eldarálni a Kyriet, hiszen éppen a legfontosabbat kérjük a szentmisében: irgalmat! Ez az engesztelés célja, ez a gyümölcs, melyet el akarunk érni! Amikor a Kyriet mondjuk, jusson eszünkbe, hogy mi a célja minden engesztelésnek, mert a cél szabja meg az eszközt. Az engesztelés célja szabja meg annak eszközeit. Tanuljuk meg ezt a szót: Miserere!

KÖNYÖRÖGJÜNK!

Az első könyörgés, melyet a szentmisében elmondunk, a *collecta*: összegyűjtött könyörgés. Mindazt a vágyat, ami szívünkben izzik, az Egyház összegyűjti és mintegy csokor-

ban a mennyei Atyának bemutatja. A szentmise áldozat tehát a híveknek nagy összekötő lánc. Lelkünket, szívünket fűzi össze. De nemcsak azokét, akik valóságosan jelen vannak a szentmisén, hanem azokét is, akik lélekben vannak csak ott. Naponta indítsák fel ezt a szándékot: ma minden szentmisén, amit a földön bemutatnak, lélekben jelen akarok lenni. Ez a lelki részvétel valósággá válik a kegyelem világában. Eggyé leszünk a szentmise áldozatban. Egy legyen a kívánságunk, szívünk vágya, érzelmünk világa. Eggyé váljon szív és lélek az Úr Jézus engesztelő áldozatában.

SZENTLECKE, EVANGÉLIUM!

Az őskeresztények addig, amíg a papság az áldozat bemutatását megkezdte, imádkoztak és olvastak. Az egész előmise ebből fejlődött ki. Olvasmányaikat úgy irányította az

Egyház, hogy az engesztelő áldozatra, Krisztusra mutassanak. Az első olvasmány oly szentírási szöveget tartalmazott, mely rámutat, előkészít az Úr Jézus megváltói működésére. A második olvasmányt magának Krisztusnak életéből vették. A két olvasmány tehát mintegy odavezet a hosszú várakozáson keresztül Krisztushoz, aki magát áldozza fel a kereszten. Minket is az engesztelő áldozathoz, Krisztushoz vezet a szentmise áldozat mindkét olvasmánya: a szentlecke és az evangélium. Krisztus az élete az engesztelő lelkeknek. Annyira eggyé olvad az engesztelő lélek Krisztussal, hogy jobban, mint szó szerint: él benne Krisztus! Annyira eggyé válik az engesztelő örök Főpappal, hogy már Krisztus engesztel benne és általa!

KRISZTUSSÁ LENNI!

Ez jusson eszünkbe, amikor a szentleckében és az evangéliumban

Krisztus alakja jelenik meg: nekünk Krisztussá kell lennünk! Krisztus átalakít bennünket, különösen az engesztelő élet felajánlása által. Krisztus bennünk és velünk akar maradni, bennünk és velünk akar engesztelni. Krisztus folytatni akarja bennünk azt a szenvedést, ami hiányzik az ő kereszttáldozatából. Ezért mondja Szent Pál apostol: „Örömet szenvedek... és kiegészítem testemben azt, ami hiya van Krisztus szenvedéseinek.“ (Kol. 1, 24.) Krisztus Urunk akarta, hogy mindig legyenek olyanok, akik tudatosan élik tovább az ő engesztelő áldozatát, akiknek egész életük áldozat, akik az utolsó leheletig engesztelik a mennyei Atyát!

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS

FELAJÁNLÁS

AZ UTOLSÓ VACSORÁN

Amikor a szentmisében a felajánláshoz, az *offertóriumhoz* érkezünk, akkor szemünk előtt Krisztus Urunk utolsó vacsorájának jelenete eleveledik meg. Ezen az örökké emlékezetes úrvacsorán az isteni Üdvözítő „Vevé a kenyeret, megáldá, megszegé és tanítványainak adá mondván: Vegyétek és egyétek, ez az én testem. És vevén a kelyhet, hálát ada és nekik adá mondván: Igyatok ebből mindnyájan, ez az én vérem az újszövetségé, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.“ (Mt. 26, 26—28.) Ilyen egyszerű szavakkal állítja eléink a Szentírás a legszentebb áldozat három fő mozzanatát.

HÁROM MOZZANAT

Amikor a szentmiseáldozatban az offertórium következik, akkor ott fenn, az Isten színe előtt, az utolsó vacsora e jelenete elevenedik meg, nemcsak jelképesen, hanem valóságosan. Az utolsó vacsorán az isteni Üdvözítő hármás cselekedetet tett:

1. Vevé a kenyeret és felajánlotta.
2. Azután mondotta: Ez az én testem. És
3. odanyújtotta az apostoloknak, akik magukhoz vették. Ebben a hármás tényben benne van a legszentebb engesztelő áldozatnak is három legfőbb része: a felajánlás, az átváltozás és az áldozás. Ezért kezdődik a szentmisének az igazi áldozati része akkor, amikor a felajánlás történik, mert az utolsó vacsorán az Úr Jézus is áldozatát a felajánlással kezdette meg.

ALDOZATI AJÁNDÉK AZ ÚR OLTÁRÁN

Amikor tehát ideérünk a szentniseben, Krisztus Urunknak ezt a tényét, ezt az aktusát ismételjük meg. Felajánláskor az Úr papja Krisztus nevében és Krisztus helyett veszi a kenyeret és a kis paténán felajánlja azt a mennyei Atyának. Veszi a borral telt kelyhet és felajánlja a mennyei Atyának. Lényegében tehát az történik az offertóriumkor, mint az utolsó vacsorán: az áldozati ajándékot, a kenyeret és bort a mennyei Atyának ajánljuk fel.

AZ ÁLDOZATOT FELAJÁNLO PAP

Ki az, aki az áldozatot felajánlja a mennyei Atyának? A középső színen az Úr szolgálatában szerepel Isten papja. Úgy is szoktuk mondani, hogy a szentmiseáldozatot bemutatja

az Úr szolgája, az Úr papja. És tényleg az ő feladata, joga, hogy a szentmiseáldozatot bemutassa. A papi hatalom együttjár a szentmiseáldozat bemutatásával. Nemcsak az Újszövetség papjának van meg e hatalma, hanem minden papnak tisztéhez tartozott az áldozat bemutatása. Azonban az Újszövetség papságának papi mivolta, feladata, hivatása, küldetése részesedés Krisztus, az örök Főpap egyetlen papi küldetésében. A pap is ember és ember is marad, de nem azért pap, mert ember, hanem azért pap, mert részesedik Krisztus isteni hatalmában. Az igazi pap mindig Krisztus, aki ember és Isten egyszemélyben! Hogy a pap olyan áldozatot mutathasson be a mennyei Atyának, mely kedves legyen előtte, részesednie kell a Főpap hatalmában, melyet a mennyei Atya az Úr Jézusra ruházott. Az Úr papja: küldetésében is, jellegében is Krisztus nevében működik. Amikor

a pap a paténán a kenyeret és bort az Úrnak felajánlja, akkor az igazi áldozatot bemutató pap nem ő. Őt csak azért választotta Isten, hogy őáltala Krisztus tovább éljen az Egyházban.

KRISZTUS MISZTIKUS TESTE

Ismerjük Szent Pál apostolnak azt a fenséges, azt a gyönyörű magyarázatát, amelyben azt mondja: Az Egyház Krisztus misztikus teste. (V. ö. Róm. 12, 4—8. — Kor. I. 12, 12—31.) Krisztus ennek a testnek a feje. És miként az emberi testben különféle szervek vannak és mindegyiknek más a szerepe: a tüdőnek, szívnek, vesének és májnak, a kéznek és a lábnak; mégis mindegyik egy egységes egészben olvad össze, így különféle hivatást ad az Úr a lelkeknek. Mindegyiknek más és más szerep jut az Anyaszentegyházban, azonban mindegyik Krisztus

tagja. Krisztus az éltető erő, aki erőt ad a test mindenegyres részének, küldetést ad mindenegyres tagjának.

KRISZTUS HELYETTESE

Az a szerep, amit Krisztus a papságnak adott, tulajdonképpen Krisztus szerepe. A pap csak Krisztus helyettese, Krisztus keze, amellyel fogja, felajánlja az áldozatot a mennyei Atyának; külső szerv, amellyel az áldozatot a mennyei Atyának bemutatja. Csak annyiban áldozatot bemutató pap az Újszövetség papja, amennyiben Krisztussal egyesül, amennyiben szíve, lelke egyesül az áldozatot bemutató Krisztus Szívével, Lelkével, szándékával, akaratával. Krisztus Szíve, amellyel szeretetét szerteárasztja, a szíveket összefogja, hogy mindnyájan egyek legyenek az áldozat bemutatásában. Az áldozatot bemutató pap csak az egyetlen örök Főpap, Krisztus.

MI KÖVETKEZIK EBBŐL?

Az, hogy amikor a felajánlásban ajándékunkat az oltárra visszük, a pap kezén keresztül Krisztus keze az, amely felemeli és bemutatja a mennyei Atyának a szentáldozatot, a „*hostiát*“. Krisztus keze fogja nemcsak a pap kezét, hanem helyettesíti azoknak a kezét is, akik az áldozatot odaviszik az oltárra, akik az áldozatot az Úrnak felajánlják. Jusson eszünkbe, hogy az őskeresztények idejében a hívek maguk járultak az oltárhoz és kenyér- és borajándékukat maguk tették az oltárra. Azt változtatta át a pap Krisztus szent Testvé és Vérévé. Ma már ez nem szokás, de mi most *magunkat* tesszük oda az oltárra és ezt az ajándékot ajánlja fel a pap. A valóságban jelenlévők, de a lélekben jelenlévők is, bemutatják az áldozatot, ám ők is csak Krisztus által. Ezzel még jobban kidomborodik az, hogy az áldo-

zatot bemutató pap, Krisztus Urunk, egyesíti szolgáján keresztül a híveket is, akik az áldozaton résztvesznek.

Krisztus, az örök Főpap áldozatot mutat be nemcsak az utolsó vacsorán, nemcsak a Kálvária hegyén, hanem az oltárnál is. Ő az, Aki láthatatlanul ugyan, de valóságosan kezébe veszi az áldozatot, melyet felajánlunk, hogy a mennyei Atya elé vigye.

MIT AJÁNLUNK FEL ÁLDOZATUL?

Mi az áldozat, az Újszövetség áldozata? Az étel és ital áldozata, kenyér és bor, amely át fog változni az Úr Jézus szent Testévé és Vérévé a szentmisében. Itt nemcsak az áldozatot bemutató pap, hanem az áldozat is maga az Úr Jézus Krisztus lesz. Most még csak étel- és italajándékot ajánlunk fel; a szentmise ieg-

lényegesebb mozzanatában Krisztus lesz az az engesztelő áldozat, amely Önmagát ajánlja fel. Ez az áldozat, amelyet az Újszövetség bemutat az Úrnak, maga Krisztus.

„ISTEN BÁRÁNYA“

Az Ószövetség áldozati bárányt tett az oltárra, melynek vére omlott. Az a bárány csak szimbólum volt, jelképezte az *Isten Bárányát*, aki majd szintén vérét ontja az emberekért. Az Ószövetség főpapja rátette a kezét az áldozatra és mintegy ráruházta ezzel a nép bűneit a bárányra, a bűnbakra. Jelképezték ezzel, hogy majd az Isten Báránya is magára veszi az emberek bűnét és vérét ontva eleget tesz értük bűneikért. Az Ószövetségnek jelképes áldozata megvan most is. Keresztelő Szent János meglátván az isteni Üdvözítőt az emberek soraiban mondá: „ime az Isten Báránya, ime ki elveszi a

világ bűneit!“ (Ján. 1, 29.) Az áldozatra utal, arra a *Báránnya*, amelyet majd az áldozati oltárokon fognak felajánlani. Csak más lesz majd az oltár, amelyen vérét ontják; és nem szimbólikusan, hanem valóságosan magára veszi a világ bűneit és valóságosan eleget tesz az emberek bűneiért.

HOSTIA ÉS VICTIMA

Az offertóriumban ennek az *Isten Bárányának* a felajánlását üljük. Csakhogy az *Isten Báránnya* most más alakot ölt, nem a kereszten jelenik meg, hanem csodálatosan a kenyér és bor színében. A pap veszi az áldozatot, amelyet majd át fog változtatni az Úr szent Testévé és Vérévé. A liturgia azt mondja, hogy a „*hostiát*“ *felajánlja a mennyei Atyának*. (Ebből a szóból fejlődött az „ostya“ szó.) A „*hostia*“ annyit jelent, mint engesztelő áldozat, de

vérnélküli. A véres áldozat, amelyet az Ószövetség papja leölt, a „*victima*“ volt. A „*hostia*“ tehát vérnélküli kenyéráldozatot, ételáldozatot jelent. A bor pedig, amelyből az Úr Jézus Vére lesz, a „*victimát*“ jelképezi, azt a vért amely az *igazi Victima* testéből ott a keresztfán kiomlott.

CSODÁLATOS MISZTÉRIUM!

Olyan misztérium, amelynek csodálatos, mély tartalmát emberi értelem nem is képes felfogni! Hogy miképpen válik a kenyér az Úr Jézus Testévé, megérteni nem tudjuk. Ez a hitnek titka, de olyan misztérium, amely a hit világánál mégis világossá válik. Itt lehull a lepel a hit fényénél s így megértjük, hogy Krisztus azt akarja, hogy az Ő szent Teste és Vére mindvégig engesztelő áldozat legyen. A „*hostia*“ Krisztus Teste és azt jelenti, hogy Krisztus mindvégig áldozat értünk. Ezért éne-

keljük: „O salutaris Hostia.“ Ez az a Krisztus, Aki önmagát adja nekünk engesztelő áldozatul.

LEGYÜNK „HOSTIÁ“-K

Nagy pedagógia rejlik az Anyaszentegyház e kifejezése mögött. Legyünk mi is „*hostiá*“-k! Az őskeresztények saját adományaikat vitték az oltárra. Ám az Úr nem ajándékainkat akarja, hanem önnönmagunkat! És amikor az Úr elfogadja ajándékainkat, azért fogadja el, mert minden ajándék, melyet Istennek felajánlunk, önmagunkat jelképezi, azt t. i., hogy önmagunkat adjuk oda. Amikor a pap Krisztus nevében a kenyeret és bort bemutatja a menyeyei Atyának, akkor kell nekünk is áldozatunkat az oltárra vinni. Az osztyát nem vihetjük oda, most arról az Egyház gondoskodik, hogy az előírásnak megfelelő legyen. Hanem vigyük oda felajánláskor a mi engesztelő áldozatunkat!

MIT ALDOZZUNK FEL?

Mit ajánljunk fel, mit ajándékozunk oda? Ez a legnagyobb probléma! Az őskeresztények is ajándékot tettek az oltárra. De nem olyan kincseket vár tőlünk az Úr, amely anyagi áldozatba kerül, hanem olyan ajándékot, amely engesztelő áldozat. Az őskeresztény ajándékozási szokás átváltozott a misestipendium szokásává. Azonban még ez sem ez az áldozat, amelyet az Úr mitőlünk vár. Mivel engeszteljük tehát a jó Istent? Akármit ajánlunk fel engesztelésül, az mind kedves illatú áldozat Isten előtt, ha az engesztelés szellemében helyezzük a paténára.

AZ ENGESZTELÉS SZELLEME

Az engesztelés szelleme kezdettől fogva foglalkoztatta az emberiséget. Amikor engesztelni akartak, vezekeltek. A vezeklésnek ez a lényege:

önként vállalt szenvedés. Ezt tegyük elsősorban a paténára. Látom, hogy Krisztus miként engeszteli a menyeyei Atyát szenvedésében, önként, irántunk való szeretetből. Ha igazán együttérzünk Vele és mi is részt akarunk venni az Ő engesztelésében, akkor mi is szenvedni akarunk vele. Az igazi vezeklés Krisztus szerelméből vállalt szenvedés, amit csakis a lángoló szeretet sugall. A mai ember szemével nézve kissé észszerűtlen is, mert Krisztus szenvedésében is csak azt látják, amit láttak a kereszt körül állók, a megvetett, gyűlölt szenvedést.

SOKAN BOTRÁNKOZNAK RAJTA

Az emberek a vezeklést ma is ostobaságnak tartják. Borzong a hátuk, amikor olvassák, hogy egy-egy engesztelő lélek milyen szigorú vezeklést végez és megbotráncoznak rajta. Csak azt látják, hogy a flagel-

lánsok a középkorban egész az őrü-
letig ostorozták magukat. Úr és pa-
raszt egyformán szőrzsákban úgy ve-
zekelt és korbácsolta magát az Úr
oltáránál, hogy nem lehetett megkü-
lönböztetni őket. A török időkben az
engesztelés általános és nyilvános
volt. Ha Krisztus Urunk megenged-
te, hogy az Ő szent testét korbácsol-
ják, akkor úgy érezte a középkor
embere: részt kell vennie neki is
Krisztus szenvedésében, éppen az
ostorozásban.

ISTEN OSTORA RAJTUNK

Nem mondjuk, hogy éppen az os-
torozás az, amellyel ma vezekelnünk
kell, pedig ha nem akarjuk vállalni
az ostorozást, akkor a jó Isten maga
ostorozza végig az embereket. Soha
annyit nem kellett az embereknek
dolgozniuk, mint manapság. A mo-
dern ember tulajdonképpeni ostoroz-
ása: a munka. A középkorban, ha

annyit kellett volna dolgozniok, mint ma, belehaltak volna. A modern élet meggyorsította az élet ütemét és belekényszerítette az embert a munka rabszolgaságába. Mennyit kell dolgoznia az embernek a nap folyamán, hogy a betéví falatja meglegyen. A háború ennél is keményebb ostor. Ezért int a Szentatya, a püspöki kar és elsősorban a Szűzanya Fatimában, hogy minden szenvedést, amivel a háború sújt, vezeklésül ajánljunk fel!

ÉS MI?...

Hát mi mit tegyünk a paténára, mi legyen a mi áldozatunk? Elsősorban azt a szenvedést, ami nekünk jut ki a mai életből kifolyólag: kellemetlenségeket, lemondást, az élet terhét! Ezt tegyük a paténára! Ki az, aki a háború miatt ne szenvedne, akinek ne kellene lemondania táplálékban, ruházatban, élvezetekben régi életszintjéről? A jó Isten ezek-

kel a megpróbáltatásokkal a mai embert akarva-nem akarva szenvedésre fogja. Ha az emberek nem akarnak önként szenvedni, önként vezekelni, akkor a bűn által nyakukba zúduló pusztulás, halál lesz a vezeklés. Szörnyűbb, rettenetesebb ez a vezeklés, mint valaha volt. Soha az emberiség még annyit nem szenvedett, mint most. Szervedések sujtják nemcsak a katonaságot, hanem a békés polgárokat, szegény, ártatlan embereket, férfiakat, nőket, gyermekeket is. Akármilyen szenvedés szakadna ránk, bármilyen csapás, nélkülözés, az legyen önkéntes áldozatunk, amelyet a jó Isten kezéből szívesen fogadunk és odateszünk a paténára. Ha nem szívesen fogadjuk a megpróbáltatásokat, akkor is el kell viselnünk. Aki megéri, hogy mi történik körülöttünk, hogy Isten ostora suhog felettünk, az belátja, hogy jobb önként odavinni szenvedéseinket a paténára!

ENGESZTELÉS A NAPI MUNKA TERHÉVEL

Mit vigyünk még az oltárra, a szenvedésen kívül, amit a jó Isten ránk bocsájtott? Vigyünk oda a munkát! A Paradicsomban a munka az élvezetek élvezete volt. Ha a paradicsomi állapot megmaradt volna, akkor az emberek a munkában keresnének élvezetet. „Az én Atyám mindezideig munkálkodik, én is munkálkodom.“ (Ján. 5, 17.) A munka az Isten teremtő tevékenységében való részesedés. Mi csak valami kézzelfogható anyagból tudunk valamit alkotni, Isten azonban nem szorul anyagra. Minden alkotó munkában benne van az isteni tevékenységben való részesedés. A munka csak akkor szakadt ránk teherként, amikor őszüleinink az eredeti bűnt elkövették. Az ami addig élvezet volt, most nehézzé, teherré vált az embernek. A gyermek a felnőtt munkáját utánozza

játékból és amikor felnő, a játék teherré válik számára. Most már arca verejtéke tapad a munkához. Minden munka fáradságos, mert minden munka az eredeti bűn terhét viseli magán. Ha a munkát Isten vezeklésnek szánta, akkor szeressük a munkát és vigyük oda a paténára, hogy általa engeszteljünk, vezekeljünk. Mindjárt nem lesz az olyan fáradságos, ha az engesztelés szellemében ajánljuk fel azt a mennyei Atyának!

MI MARAD MÉG?

A szenvedés és a munka tölti ki életünk legnagyobb részét. Mi marad még kívüle az életben? Marad még egy kis élvezet, egy kis öröm, pihenés is. A jó Isten nem akarta száműzni az emberi életből a szórakozást. Az emberi erőknek kis felváltása, pihenés ez. Isten azt akarta, hogy ha a paténára tettük a szenved-

dést és munkát, akkor az örömet és pihenést is tegyük oda! Legyen ez is mind engesztelő áldozat!

AZ ENGESZTELÉS HŐSI FOKA

Igy elérünk az engesztelés hősi fokához; mert ha mindent odate-
szünk a paténára, azt is, ami nehéz,
azt is ami könnyű, ami szenvedést,
ami örömet okoz, akkor tulajdonké-
pen ott van már egész életünk. Most
már csak az kell, hogy önmagunkat
is vigyük oda a paténára. Az Úr Jé-
zus is úgy tette áldozatát az engesz-
telés oltárára, hogy önmagát helyezte
oda. Azt akarja, hogy mi is ajánljuk
fel magunkat mindenestül, egyénisé-
günket, valónkat, szívünket, lelkün-
ket, értelmünket, akaratunkat, ké-
pességeinket mindenestül áldozzuk
fel a mennyei Atyának, hogy egész
életünk és lényünk engesztelő áldo-
zat legyen.

SUSCIPE!...

Amikor a pap kezébe veszi a paténát, így imádkozik: „Suscipe, sancte Pater, omnipotens aeterne Deus, hanc immaculatam hostiam, quam ego indignus famulus tuus offero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabilibus peccatis et offensionibus, et negligentis meis, et pro omnibus circumstantibus, sed et pro omnibus fidelibus christianis vivis atque defunctis: ut mihi, et illis proficiat ad salutem in vitam aeternam.“

Fogadd el, szent Atya, mindenható örök Isten, ezt a szeplőtelen adományt, melyet én, méltatlan szolgád, felajánlok neked, élő és igaz Istenemnek, számtalan bűnömért, sértéseimért és hanyagságaimért: fölajánlom minden itt körülállókért, sőt minden keresztény hívőkért, élőkért és holtakért, hogy nekem és nekik üdvösségünkre válják az örök életre.

E felajánló imádságban: „Suscipe“,

benne van az engesztelő áldozat minden vágya. „Suscipe“, ezzel az egy szóval ajánljuk fel engesztelő áldozatunkat. Fogadd el, mennyei Atya!...

MIT FOGADJ EL?

Fogadd az én szenvedésemet, az én vezeklésemet. Akármilyen szenvedés ér, mondjuk csak: Suscipe..., vigyük az oltárra, tegyük azt az oltár áldozatával egyesítve az Úr Jézus áldozatává. Akkor nem is mi engesztelünk, hanem az Úr Jézus. A mi engesztelésünk, vezeklésünk átváltozik az Úr Jézus engesztelésévé, vezeklésévé. Csak ezzel az egy szóval ajánljuk fel áldozatunkat: „Suscipe“, hogy az Úr Jézus engesztelő áldozatával egyesüljön a mi munkánk, szenvedésünk. Csodálatosképpen átváltozik e szóval minden az Úr Jézus áldozatává. Ha szórakozásunkat pihenésünket, örömünket is odatesszük a paténára, akkor az is

Krisztus engesztelő áldozatává válik.

Amikor Krisztus minden szentmisében bemutatja engesztelő áldozatát az oltáron, tegyük oda mi is életünket, szívünket a paténára és egyesítsük az Úr Jézus „*hostia*“-jával, az Úr Jézus életáldozatával! Az Úr Jézus azt szívesen elfogadja s a magáéval együtt mutatja be a menyegyei Atyának. A felajánlás, az ofertórium, látható formája az engesztelő áldozatnak, liturgikus kifejezése az engesztelő életfelajánlásnak.

KIS ÁLDOZATOK ÉRTÉKE

Abban a pillanatban, amikor a *hostia* átváltozik, átváltozik a mi áldozatunk is és mind-mind olyan értéké válik, mint az a *hostia*, melyet a pap ezekkel a szavakkal mutat be: „*Suscipe, sancte Pater...*“ Kis Szt. Teréz szerette a kis áldozatokat összegyűjteni és odaadni az Úr Jézusnak. Toldjuk meg Kis Szent Teréz

szokását azzal, hogy engesztelő szí-
vel tesszük engesztelő áldozatainkat
a paténára. Abban a pillanatban
örök értéké válik áldozatunk, mi-
kor odatesszük, mert az Úr Jézus ál-
dozata végtelen értéket ad neki.

A LITURGIA MÉLYSÉGES ÉRTELME

Most már teljessé válik a liturgia
értelme, látjuk az offertórium mély-
ségét, jelentőségét. Az öskeresztények
élete ismétlődik meg itt, de nem
kenyeret és bort viszünk az oltárra,
hanem odahelyezzük a mi nehézsé-
geinket, munkáinkat, örömünket,
szenvedésünket. És abban a pillanat-
ban minden apróság, a legkisebb
munka és tett, mérhetetlen értékű,
végtelen engesztelő áldozattá válik,
mert az Úr Jézus azt a maga en-
gesztelő áldozatává teszi. Ez csak a
szentmise által történik. Az engesz-
telő áldozat a szentmise nélkül sem-

miség a mennyei Atya szemében. De a *hostiá*-val egyesülve végtelen értékű áldozattá válik, ha csak egy engesztelő lélek is teszi engesztelését a paténára.

A KEHELY ÁLDOZATA

Azonban a pap nemcsak a *hostiát* ajánlja föl a mennyei Atyának, hanem a kelyhet is, amelybe beleöntötte a bort, hogy az változzék át az Úr Jézus Vérévé. Amit a paténára tettünk, az élet szenvedése, tevékenysége, öröme. De van még valami, amit nem ajánlottunk fel: vérünket, vérünk ontását. Nemcsak az életünket, hanem halálunkat is oda kell tennünk! Legyen az is engesztelő áldozat! Békés, csendes időkben az emberek keveset gondolnak arra, hogy Krisztus követése sokszor véres áldozatot is kíván. Gyermekkoromban el sem tudtam gondolni, hogy lehetséges véres áldozat a mai

időkben, amikor a kegyetlenkedéseknek a nyomát is ki akarták törölni az emberiség történelméből. És ugyanaz a nemzedék megérte azt, hogy az áldozatoknak vére patakokban folyik. Amint a szentmise véres áldozatnak, Krisztus Urunk véres áldozatának megújítása, úgy kell nekünk is életünket és vérünket felajánlanunk.

ÉLETÜNKET ÉS VÉRÜNKET!

Amikor Mária Terézia elpanaszolta sorsát, őseink felkiáltottak: Életünket és vérünket... De áldozatot valóban nem-!igen hoztak: *Vitam et sanguinem... sed avenam non!* A legkisebb abrakot is sajnálták a királynő, a haza céljaira áldozni. Nekünk késznek kell lennünk Krisztus keresztjét úgy viselni, hogy végül rá is szegeztesünk. Olyan engesztelő áldozattá kell lennünk, hogy ha kell, tudjunk meghalni is Krisztusért.

**„MENJÜNK ÉS HALJUNK
MEG VELE!...“**

Szent Tamás apostol, amikor az Úr Jézus utolsó útjára készült Jeruzsálembe, nem akarta engedni, mert tudta, hogy halálra keresik a Mestert, de azért engedelmeskedett és mondá: „Menjünk mi is, hogy meghaljunk Vele.“ (Ján. 11, 16.) De az utolsó pillanatban megfutamodott. Mi is menjünk és haljunk meg Krisztussal, de ne úgy, hogy az utolsó pillanatban megfutamodjunk! Nem tudjuk, hogy az Úr Isten milyen formában kívánja tőlünk az áldozatot, mint az a spanyol plébános sem tudta, aki a vörös forradalomkor már-már szerencsésen elmene-kült a halál veszedelméből. De a vámvizsgálatnál rájöttek, hogy pap és abban a pillanatban, ott a helyszínen agyonlőtték. Nem tudhatjuk, hogy a jó Isten nemcsak a paténát, hanem a kelyhet, a vérünket is nem

kívánja-e tőlünk?! Tegyük oda áldozatunkat a kehelybe is és úgy ajánljuk fel Krisztus véres áldozatával a mennyei Atyának: „*Suscipe...*“

SUSCIPE! MISERERE!

Ha az engesztelő áldozatnak mély értelmét a felajánlásban megtaláljuk, akkor együtt van az engesztelés egész programja, amely e szavakban foglalható össze: *Suscipe... Miserere!* Fogadd Uram, ezt az engesztelő áldozatot, amelyet egyesítünk a *hostiá*-val, az életáldozattal és a *victimá*-val, a véres engesztelő áldozattal is! *Miserere!* Legyen az kedves áldozat a mennyei Atya előtt és irgalmazzon nekünk és testvéreinknek!

EGYÜTT A GYŐZEDELMESE EGYHÁZZAL!

Az Egyház az offertórium imákban többször ismétli a *Suscipe*-t és

így fejezi be azokat: „Fogadd kegyesen, Szentháromság, ezt a felajánlott adományt, melyet neked elhoztunk a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedésének, föltámadásának és mennybemenetelének emlékére, a boldogságos és mindenkor Szűz Mária, Keresztelő Szent János, Szent Péter és Pál apostol, ezek és minden szentek tiszteletére!“

A Boldogságos Szűzanya és a szentek áldozatába kapcsoljuk bele a mi engesztelésünket is és így legyen engesztelő áldozatunk az Úr Jézus, a nagy Engesztelő áldozatával egy, szent és Istennek tetsző áldozat!

HARMADIK ELMÉLKEDÉS

ÁTVÁLTOZÁS

SURSUM CORDA!

A szentmise első főrészében felajánlottuk az Úrnak az áldozati adományokkal együtt a mi áldozatunkat is és kértük, hogy fogadja kegyesen mindazt, amit neki ajánlottunk. Most a szentmisének a legszentebb perce következik. Olyan nagy és magasztos pillanat, hogy az Egyház is a legszebb himnuszát írta ennek a szent cselekménynek bevezetésére. Ez a gyönyörű himnusz a *Praefatio*, melynek első szavai: *Sursum corda!* .. Fel a szívekkel!

ISTEN TRÓNJAIG

Addig, amíg töprengtünk, hogy meg hozzuk-e az áldozatot az Úrnak,

sokszor sírtunk, panaszkodtunk, keseregtünk, mert a szenvedés tényleg áldozat. De most, amikor kérjük az Atyát, hogy fogadja el az áldozatunkat, akkor megszűnik már a szenvedés, a félelem. Most azt mondjuk már: fel a szívekkel! Emeljük fel a mennyei Atyához!

Minden engesztelő áldozat sírással, szenvedéssel kezdődik. De minden engesztelő áldozat felemelkedik a magasba és csak akkor igazi áldozat, ha már a szív és a lélek szárnyal s felemelkedik egészen a jó Isten trónja elé.

FEL A SZIVEKKEL!

Akármilyen szenvedések jöjjenek is reánk, „fel a szívekkel!” — mert a mi áldozatunk kedves a jó Isten színe előtt! — „Fel a szívekkel!”, — mert most, amikor az áldozat legfontosabb pillanata közeledik, akkor az Egyház az egész engesztelő tábort

áthelyezi, felajánlja, felemeli az egek honába. Ide kevés az ember hangja, ennél a szent ténykedésnél az angyalok szavára és karára van szükség. A mi engesztelő énekünkbe most bele csendül az angyali karok szava is!

EZ A PRAFEATIO!

Ez az a dicsőítő ének, amelyben egyesülünk az angyalok karával és amelyhez hozzákapcsolódik az egész mennyország. Most igazán megnyílik az ég... Minden szentmisében kinyílik a menny kapuja és velünk ünnepel a menny minden lakója: az összes kerubok, szeráfok, az angyalok kilenc kara mind leszáll a földre, hogy résztvegyen a mi áldozatunkban.

ELHALKUL A SZÓ

És amikor az égnek és a földnek hangja összecseng ebben a dicshim-

nuszban: „szent, szent, szent a se-
regek Ura, Istene“, akkor egyszerre
elhalkul minden hang, az ég is, a
föld is. Eddig a liturgia mindent fél-
hangon mondott, a pap félhangon
imádkozott, most azonban a kánon
szövegében elhalkul a szó. És ez is
jelent valamit! Amikor az Isten kö-
zeledik, akkor kevés az emberi szó,
az emberi ige, hogy kifejezésre jut-
tassa azt a hódolatot, imádást, en-
gesztelést, könyörgést amit most, a
legszentebb percben készülünk át-
élni. Favete linguis! Halkuljon el a
nyelv, hogy a lélek és a szív annál
beszédesebb legyen, annál többet
mondjon!

SUSCIPE!... ACCIPE!...

Ennek a halk imának, a kánonnak
az első gondolata: alázatos könyör-
gés. Könyörgünk, hogy fogadja el
Isten áldozatunkat, engesztelésünket,
amit most bemutatunk. Abból, hogy

áldozatunkat felajánljuk: „suscipe“, — ebből még nem következik, hogy kedves is Isten előtt; de abban, hogy „accipe“, már benne van az is, hogy a mi áldozatunk kedves is a jó Isten előtt. Ebbe az imába belefoglaljuk azokat is, akikért engesztelünk: az egész Egyházat, az Egyház vezetőit, papjait, híveit, idegeneket és bűnösöket, mindenkít, aki az Egyházhoz tartozik.

A SZENTEK EGYESSÉGÉBEN

Végén a szentek egyességébe is bekapcsolódunk. Könyörgünk az élőkért, de belefoglaljuk az Egyház megdicsőültjeit is, akik már az égben vannak.

NINCS ENGESZTELÉS MÁRIA NÉLKÜL!

A szentek közül az első a Szűzanya, aki résztvesz engesztelő áldo-

zatunkban, hisz ő annyi szeretettel és jóssággal törődik velünk! A mai idők engesztelését egészen magának tartotta fenn, mert az ő közvetítése nélkül nincs Isten előtt kedves engesztelés, mint ahogyan a Golgotán sem volt engesztelő áldozat nélküle, ott is részese akart lenni Krisztus áldozatának. Most is részese minden engesztelő áldozatnak. Mikor tehát megnyílik az ég, hogy a mennyország lakói velünk együtt dicsérjék az Urat, akkor megjelenik a Szűzanya is és egyesül velünk ennek az engesztelő áldozatnak a bemutatásában.

EGYÜTT A SZENTEKKEL

De megemlíti a liturgia a többi szenteket is, egyeseket névszerint, másokat csak általában, együttesen. A szentmise engesztelő áldozatában résztvesz az egész Egyház, és pedig nemcsak a földön élő tagjai, hanem

valamennyi szent is. Azok is, akiket talán nem is ismerünk, akikről soha nem is hallottunk. Az egész mennyei udvar jelen akar lenni ezen az áldozaton, amikor az Úr leszáll a Hostiába, hogy önmagát újra feláldozza a mennyei Atyának engesztelő áldozatul.

BÉKE

Miért egyesült az ég és a föld? — Azért, hogy az Úr könyörüljön rajtunk, hogy „*napjainkat intézze békében* és az örök kárhozatból kiragadjon és választottainak seregébe besorozzon minket.“ Ez a liturgia szava: ezt kérjük benne, hogy hozza meg a békét, mert az az egyetlen békétlenség, amikor a lélek szembe kerül Istennel, — és az az igazi béke, amikor a lélek Istennel békül ki és újra visszaáll a szeretet Isten és az ember között. Ezt a békét kéri

tehát az Egyház a szentmisében. — Kéri, hogy az Úr békéje legyen velünk és lelkünk kiszabaduljon abból a veszélyből, amit számára a bűn jelent. Ha az ember félrelépett, nem lehet tudni, nem zuhan-e az örök kárhozatba. Megmenekülni ebből annyit jelent, mint belekapcsolódni a szentek és angyalok boldogságába. Itt a földön sok sírás és szenvedés között engesztelünk, de ha mindezt felajánljuk engesztelő áldozatul, akkor remélhetjük, hogy Isten bevezet a boldog lelkek honába, akik állandóan Isten színe előtt élnek.

AZ UTOLSÓ VACSORA SZAVAI

Ezeket a gondolatokat bocsátja előre az Egyház az átváltozás előtt. Most megint az utolsó vacsorának szavai ismétlődnek meg. Az örök Főpap szolgája az Úr nevében megismétli ugyanazokat a szavakat, amelyekkel az Úr az utolsó vacsorán

átváltoztatta a kenyeret és a bort testévé és vérévé: „Ez az én testem“, mondja, mikor a Hostiát a kezébe veszi és átváltoztatja.

A FŐPAP NEVÉBEN

Gondoljuk meg, mit jelent ez a szó: „Ez az *én* testem!“ Isten szolgája mondja, pedig nem az ő teste az. Nyilvánvaló, hogy a pap nem a maga nevében beszél, hanem annak a nevében, aki először mondotta ki ezeket a szavakat. Az Úr Jézus most mintegy teljesen megszállja a papot, hogy az ő nevében mondhassa ezeket a szavakat. Itt a pap teljesen eggyé válik Krisztussal, szerepe teljesen beleolvad a Főpap cselekményébe. A liturgia is azt kívánja, hogy most ne legyen különbség Jézus és az ő szolgája között, mert itt Krisztus az áldozatot bemutató Főpap.

MI IS EGYEK VAGYUNK KRISZTUSSAL

Azonban nemcsak a pap azonosul Krisztussal, hanem vele együtt valamennyien, akik az áldozatot bemutatjuk. A klérus és a hívek között van bizonyos különbség, de itt ez is megszűnik, itt egy testté olvad össze az Egyház minden tagja: Krisztus misztikus testében. Egy élet van a főben és a tagokban. Úgy, amint Jézus mondotta, hogy egy életnedv kering a szőlőtőben és gyökérben, éppen úgy, mint a hajtásaiban is. Ezzel a hasonlattal akarta kifejezni azt, hogy ő és hívek vele egy életet élnek, egybeforrnak. Ez most itt a szentmisében valósággá válik, egybe olvadunk Jézussal és így vele egyesülve mutatjuk be mi is a legszentebb áldozatot. Krisztus Urunk áldozata folytatódik, Krisztus él tovább, ő engesztel tovább, engesztelő szentmise áldozatunkban.

ALÁSZÁLL AZ ÚR!

Ebben a pillanatban az történik, ami történt valamikor Názáretben, amikor az angyal üdvözölte Máriát és tudtára adta, hogy mi történik benne, a Szűzanya pedig rámondotta: legyen nekem a te igéd szerint. — Most is így száll alá az édes Jézus és csodálatosan elrejtőzve a kenyér színe alatt, valóságosan ott van istenségével és emberségével együtt. Tökéletes Isten-ember, de elrejtőzött, mert azt akarta, hogy közel tudjon férközni szívünkhöz.

ÚRFELMUTATÁS

Mikor így megjelenik Jézus, az Úr szolgálja felemeli a Hostiát, hogy mindenki lássa, hogy mindenki — az angyalok kara is — jöjjön imádni! Az Úrfelmutatás a keresztfelmagasztaltatásának szent pillanata, a szentmise legszebb jelenete, amikor

az Úr engesztelő áldozatát átnyújtjuk
a mennyei Atyának!

**MENJENEK CSAK, AKIK NEM
HISZNEK!**

A hitnek szeme szükséges ahhoz, hogy meglássuk az engesztelő Jézust az Oltáriszentségben. Mikor ez a hit veszélyben volt, akkor Jézus csodálatosan megmutatta a szentség színei alatt velünk élő engesztelő Főpapot. Szent Lajos francia király kastélya mellett Párisban volt egy kis kápolna. E kápolnában abban a pillanatban, amikor a pap felmutatta a Szentséget, eltűnt a *Hostia* és a pap kezei között megjelent Jézus, kicsiny gyermek alakjában. A pap annyira megrendült, hogy nem mer-te levenni a kezét, tartotta tovább a kis Jézust. Az egész templom látta a csodát, a megdöbbenés moraja vonult végig a hívek ajkán. Szaladtak a királyhoz, hogy jöjjön ő is, nézze

meg ezt a nagy csodát: Jézust lehet látni kicsiny gyermek alakjában a *Hostiában*. IX. Lajos nem mozdult. Sürgetik, siessen, a csoda talán már nem tart sokáig. — A király nem mozdul. Menjenek csak azok — mondotta, — akik nem hisznek, én a magam részéről erős hittel hiszem, hogy Jézus jelen van az Oltáriszentségben!

MI IS IGY VAGYUNK!

Ha nem is látjuk Jézust, de erős hittel hisszük, hogy ott van ő a *Hostiában*. És ebben a pillanatban, amikor engesztelő áldozatunkat az Atyának bemutatjuk, egybeolvadunk mi is vele. Mindaz, amit engesztelésül felajánlottunk az offertóriumban, mindez kedves lett most a mennyei Atya előtt. Nem kell ahhoz csoda, hogy ezt elhiggyük, elég nekünk az a világosság, amit Jézus a hittel ad. Elég nekünk az a tudat, hogy a szentmiseáldozatban Krisztussal egy-

gyé olvadtunk és az ő engesztelő áldozatának részeseivé lettünk. Jusson eszünkbe ilyenkor, hogy Krisztus egész misztikus teste ott van a szentostyában. Az egész Egyház egy most Krisztussal. Engesztelő áldozatunk ezért kedves a mennyei Atya előtt. A liturgia ezt régen olyképpen fejezte ki, hogy a hívek kenyéradományát változtatta át Krisztus testévé, Krisztus áldozatává. Ebben a pillanatban, amikor az Úr Jézus megjelenik közöttünk, megfélekedünk az engesztelés minden áldozatáról, minden fájdalmáról, szenvedéséről, csak szent öröm tölti el lelkünket: szent, szent, szent a seregek Ura, Istene. Ebben az áldozatban benne van Krisztus keresztáldozata és halála. Benne van a mi engesztelésünk és életfelajánlásunk egészen.

EZ AZ ÉN VÉREM!

Azonban nemcsak a Hostia változik át, hanem az üdvösség kelyhé-

ben levő ajándék is, amit odatettünk. „Ez az én vérem kelyhe!...” mondja az örök Főpap helyettese s ebben a pillanatban változik át a bor Krisztus szent vérévé. A szent Vérben is benne van az ő emberi és isteni természete. Mégis az üdvösség kelyhe különös módon Jézus szentvérét tartalmazza, hogy kifejezésre juttassa a keresztség nagy tényét, amelyben vérét ontotta, vérét áldozta értünk.

BENNE VAGYOK ÉN IS!

Ebben a Vérben ott vagyok én is egészen, életáldozatommal! Nem tudom, hogy az áldozatom olyan véres áldozat lesz-e, mint Jézus áldozata volt, de azt tudom, hogy az engesztelő életfelajánlásban én is odaadtam életemet, véremet, halálomat, hogy egészen olyan engesztelő áldozat legyek, mint az Úr Jézus volt. A kelyhet is a pap magasra emeli,

hogy Jézus szent Vére most is, mint a keresztfán Istennek bemutatott és felajánlott kedves áldozat legyen a mennyei Atya szemében. A mi felajánlásunk most már tökéletes áldozat, mert egyesítettük Jézus vérével!

Nemcsak Krisztus szentségi, hanem misztikus teste is ott van a Hostiában és a kehelyben. Az egész Krisztus, tehát mi is, mint misztikus testének tagjai a keresztt engesztelő áldozatát ismételjük meg. Ugyanazt a végtelen, mérhetetlen áldozatot mutatjuk be, amit Jézus a keresztfán bemutatott.

KI NYUJTSA ÁT AZ ÁLDOZATOT?

Mikor az átváltozás megtörtént, az Egyház alázatos kéréssel fordul az Úrhoz: szent angyaloknak a keze vigye most ezt az engesztelő áldozatot a mennyei Atyának oltárához, Isten fölségének színe elé, hogy mindannyian mennyei áldással és

kegyelemmel teljünk el. Nagyon alázatos, bensőséges, meleg és szívből fakadó kívánság ez.

AZ ANGYALOK KARÁNAK ÉLÉN MÁRIA

Bizonyos, hogy ha az angyalok választattak ki arra a nagy kegyelemre, hogy ők vigyék ezt a szent áldozatot a mennyei Atya színe elé, akkor az angyalok Királynője, a Szűzanya is ott van az Egyház kérésére és ő is bemutatja Istennek ezt az áldozatot. — Ha valami igen kedves ajándékot akarunk felajánlani a Királynak és azt a Királynő kezébe tesszük le, hogy ő mutassa be a Királynak, akkor bizonyos, hogy ez szívesebben fogadja mint ha csak magunk ajánlottuk volna azt fel. Mikor tehát ezt a legszentebb áldozatot visszük a Király elé, a Szűzanyának az a szerepe, hogy ő nyujtsa át az

Atyának ezt az áldozatot, az angyalok karának élén.

EMLÉKEZÉS A SZENVEDŐ LELKEKRŐL

Mikor Jézus engesztelő áldozatát az angyalok keze által, a Szűzanya közvetítésével átnyújtjuk a mennyei Atyának, az Egyház megemlékezik a tisztítótűzben szenvedő lelkekről is, akik szenvedve várják azt a boldog percet, hogy a mennyei Atya színe elé bocsáttassanak. Ennek a legszentebb áldozatnak kegyelmi ereje rajtuk is segít. Ezért kapcsolja bele az Egyház a holtakról való megemlékezését is a szentmisébe. Ezek a lelkek, ha kiszabadulnak, majd hozzáadják a maguk engesztelését is a miénkhez.

MI ATYÁNK!

Végül az Egyház egy fenséges imával zárja le a legszentebb en-

gesztelő áldozat főrészt: a Mityánkkal. Ez az ima a leggyakrabban használt imádság, a legdrágább, legszentebb imádság, ami valaha volt és lesz. Ebben nem a mi gondolatainkat mondjuk el Istennek, nem mi magunk emeljük fel szívünket, lelkünket a mennyei Atyához, hanem maga az Úr Jézus. Ez az ima, az ő imája, ő tanított meg rá. Benne Jézus Szívének szeretete lobog a mennyei Atya felé. Ha Jézus csak elmondotta volna ezt az imát és nem parancsolta volna, hogy mi is így imádkozzunk, soha ki sem mertük volna mondani azt a szót: „Atyám“. Isten neve olyan szent és félelmetes volt, hogy az Ószövetségben kiejteni sem merték. Mikor ezt a szót kellett volna olvasni, más szót mondtak helyette. Azt mondták: Urunk. Isten nevét nem volt szabad kiejteni. Ez a félelem továbbra is megmaradt volna, ha Jézus nem tanítja más-ként. De ő azt akarta, hogy mi Is-

tenben ne félelmes urat, hanem jó-
ságos, szerető Atyát lássunk!

NE ÉLJÜNK AZ ÓSZÖVETSÉGBEN!

Valljuk be, hogy amikor engesztelünk, sokszor mi is az Ószövetségben élünk. Szigorú, kemény ítélőt látunk Istenben, akitől félünk, rettegünk s ezért engeszteljük őt. Pedig a meny-
nyei Atya éppen azért, mert atya, csupa jóság, csupa szeretet, amely önmagát adja. Kimeríthetetlen jóság, amely önmagát adta akkor is, amikor teremtett, amikor Jézust elküldte megváltásunkra és amikor a Szentlelket adta, hogy annak szeretete minket is átjárjon és megszenteljen.

Ezért imádkozzuk az átváltozás után a Pater noster-t, ezért fejezzük be ezt a főséges részt ezzel a szóval: Atyám, hogy ne éljünk tovább az Ószövetségben. Atyám, nézd ezt az áldozatot, amelyben benne van a

mi életáldozatunk, szívünk lelkünk, ebben benne van mindenünk, mert mi egyé lettünk egyszülött Fiaddal, Jézussal! Atyám, suscipe... misere-re!...

ATYÁNK VAN!

Képzeld el, hogy a családban nagy bünt követett el az egyik gyermek és most ott áll az atya előtt, aki szigorúan számonkéri tettét és kemény büntetést akar kiróni rá. Azonban a büntetés előtt az édesanya az atyai szívre hivatkozik: ne büntesd a gyermekedet, hiszen *atyja* vagy... És az atya nem tudja megtagadni atyai szívét és szeretetét, megbocsát a bűnös gyermeknek. Ha ilyen a földi atya, mit mondjunk akkor a mennyei Atyáról, amikor éppen azt az imát vesszük ajkunkra, amire az ő egyszülött Fia tanított bennünket. Atyánk vagy Te és szeretsz minket! Jézus megígérte, hogy

szeretsz, ha mi is szeretünk. Megígérte Jézus, hogy ha kérünk téled valamit az ő nevében, Te azt nem tagadod meg tőlünk. Ha mi az engesztelő áldozatban egybeforrunk Jézussal, ha azonosulunk Krisztussal és az ő engesztelő áldozatával, akkor már szabad kimondani az Isten nevét, sőt akkor már többet mondhatunk; azt mondhatjuk: Atyánk!

NAGGYA NŐ!

Biztosak lehetünk abban, hogy a mi Atyánk szívesen fogadja engesztelő áldozatunkat, ha azt az Úr kelyhébe tesszük és vele együtt felajánljuk, — bármilyen kicsi is legyen az önmagában, most naggyá nő, olyan naggyá, mint amilyen nagy az Atya szeretete és irgalma!

NEGYEDIK ELMÉLKEDÉS

ÁLDOZÁS

AZ ÓSZÖVETSÉG ÉTEL- ÁLDOZATA

A szentmise utolsó főrésze a szentáldozás. — Mit jelent az, hogy az engesztelő áldozathoz, a szentmiséhez a szentáldozás is, mint annak lényeges és fő része, hozzátartozik? Hogy ezt megértsük, vissza kell mennünk az Ószövetség áldozatához.

Az Ószövetség áldozata véres áldozat volt. Az áldozati bárány fölé a főpap kiterjesztette kezét és mintegy ráruházta a saját és a nép bűnét. Azután leölték az Istennek szentelt bárányt és ezzel kifejezésre juttatták: mi bűnösök érdemeltük volna meg azt, hogy Isten életünket vegye. Mikor azután így a véres ál-

dozatot bemutatják, utána megsütöték az áldozati bárány húsát és közösen elfogyasztották.

Az engesztelő áldozat húsából való részesedés által mintegy Isten hívta meg asztalához az áldozatot bemutató embert, hogy részesítse őt lakomájában és ezzel mutassa ki, hogy megbocsátotta bűneit. Az ételáldozat jelentette azt a bensőséges viszonyt, amelybe az áldozat bemutatása által jutott újra az ember Istennel.

MEGBOCSÁTOTT

Most már megértjük, hogy az Egyház miért fejezi be az átváltozást a Miatyánkkal és miért vezeti be ezzel az utolsó részt, az áldozást. Azért, mert az engesztelő áldozat, amelyet Jézus mutatott be értünk, amelyben önmagát áldozta fel, ez az áldozat minket a jóságos mennyei Atyához vezet vissza, aki megbocsátott nekünk és újra visszafogadott

az ő családjába. Ennek a megbocsátó szeretetnek a kifejezése, megnyilatkozása az, hogy Isten asztalához járulhatunk, Isten háza-népe lehetünk újra.

AZ ATYA ÖRÖM-LAKOMÁJA

Azt a nagy gondolatot, hogy Isten megbocsátott és családjába újra visszafogadott minket, találjuk meg a Szentírásban, a tékozló fiúról szóló örökszép parabolában. Elmondja, hogy milyen örömmel és szeretettel fogadta vissza a jóságos atya a tékozló, de megtért fiát, amit bizony rossznéven is vett a másik fiú, aki atyjához hű volt és vagyonát nem tékozlta el.

Az Atyának öröme van a mi megtérésünkben, engesztelésünkben, ezért lakomát rendez, de már nem áldozati állatok húsból készíti azt el, nem földi eledelt ad nekünk, hanem azzal akar örömet szerezni, hogy ad-

ja az ő egyszülött Fiát ételáldozatként, mint Hostia. Azért akarta Jézus magát csodálatos módon Hostiaként feláldozni, hogy ételünk lehessen, hogy magunkhoz vehessük őt. Az engesztelő áldozatban Krisztus mintegy azonosítja magát velünk és életünk vele egybeforr. Akkor válik ez teljessé, amikor a szentáldozásban Jézus az ember szívébe tér. Hozzátartozik a szentmiséhez az, hogy Jézust a szívünkbe fogadjuk, hogy vele egyesüljünk. Több az, ami itt történik, mint amit a szőlőtő hasonlatában láttunk. Itt égből alászálló élet megy át az ember lelkébe. Jézus, a Főpap maga tér az ember szívébe és lesz a lélek valóságos eledele.

AGNUS DEI

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis. Isten báránya, ki elveszed a világ bűneit, irgalmaz nekünk! Így vezeti be a

szentáldozást a liturgia. Isten *Báránynak* nevezi a Hostiát. Újra a régi ószövetségi kép. Most valósággá válik az ószövetségi áldozat, mikor az Isten Báránya, az Úr Jézus valószínűleg betér a szívünkbe és lelkünk eledele lesz.

A szentáldozás tehát lényegesen hozzátartozik az engesztelő áldozathoz. Az az igazi és teljes szentmise-áldozat, amikor a végén szívünkbe tér az *Agnus Dei*. Az a teljes engesztelés, amikor a szentmise kapcsán Jézust a szívünkbe fogadjuk és ő velünk egyesül, hogy velünk együtt engeszteljen.

AKI ESZI AZ ÉN TESTEMET!

Igy akarta ezt Jézus Krisztus, amikor az utolsó vacsorán vette a kenyeret, felajánlotta, majd átváltoztatta szent testévé és odanyújtotta az apostoloknak. Nem sok magyarázat kellett neki, mert abban a pilla-

natban, amikor Jézus átváltoztatta a kenyeret szent testévé, az apostolok rögtön tudták, hogy mit akar.

Egy évvel előbb Jézus megígérte ezt a nagy szentséget, de akkor még ők sem értették meg. A csodálatos kenyérszaporítás alkalmával Jézus előre megmondotta: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van.” (Ján. 6, 55.)

KEMÉNY BESZÉD

Mikor a zsidók ezt hallották, megbotránkoztak és még az apostolok sem tudták megérteni, hogyan lehet enni Krisztus testét és inni az ő véré-
t. Kemény beszédnek, érthetetlennek tartották és megbotránkoztak rajta.

Sokan mondják most is azok közül, akik elszakadtak Krisztustól, hogy ezt a szót: „*enni*“ az *Úr testét*, nem szabad szószerint venni, csak szimbólikusan. A zsidók nem tudták

megérteni, hogy hogyan lehet enni Jézus testét; — de átvitt értelemben sem értették, mert akkor ez a legnagyobb gyalázatot jelentette volna. Ezért volt az Úr Jézus e kijelentése szörnyű botránykő. Ezért hagyták el Jézust a zsidók. Az apostolok se tudták, hogy mit csináljanak, hova menjenek. Jézus kérdezte is tőlük: „Csak nem akartok ti is elmenni?” (Ján. 6. 68.) — Ekkor mondotta Péter: „Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak...” (U. o. 69.) Értelmetlenül is, de alázatosan elfogadták, amit az Úr mondott.

MOST ÉRTIK MÁR!...

Most, az utolsó vacsorán, amikor Jézus odanyújtotta nekik szent testét, egy pillanat alatt világossá lett előttük Jézus szándéka. Tudták, hogy ezt ígérte nekik egy év előtt elede-lül! Rögtön látták, hogy ez egy csodálatos misztérium, amelyben az Úr

Krisztus a maga testét, Szívét, a szeretetét adja mindenkinek, aki részt vesz ebben a szent áldozatban és odajárul az Úr asztalához! Megértették és mi is értjük, hogy hozzá tartozik az engesztelő áldozathoz a szentáldozás is. Az engesztelés teljességéhez hozzá tartozik, hogy együk Krisztus testét és igyuk az ő véréét.

ENGESZTELÉS ÉS SZENTÁLDOZÁS

Azt is értjük, hogy miért használja Jézust ezt a kifejezést: „*Enni* az ő testét, „*inni*“ az ő véréét. Azért, mert ki akarja emelni ennek *áldozati* jellegét. — Isten megbocsátott. Ennek a jele, hogy odaenged az ő asztalához.

Jézus a szentáldozással azt is akarja, hogy jobban kidomborodjék az engesztelő életnek Jézus életébe való bekapcsolódása. Aki igazán engesztel, annak élete teljesen egygyé válik Jézus életével. Ez történik

a szentáldozásban éppen az engesztelő áldozattal kapcsolatban!

ERŐFORRÁS

De még valamit akart Jézus. Azt akarta, hogy az ő engesztelő élete a mi életünk éltető eleme legyen. Amint az étel és ital, a kenyér és bor átváltozik testünkkel és vérünkkel és hozzájárul ahhoz, hogy testi erőnk felfokozódjék a tápláléktól, úgy akart Jézus most maga a mi erőnk és táplálékunk lenni. Amint az étel és ital átváltozik csonttá és hússá, izommá és erővé, úgy az ő istensége és embersége legyen a mi életünk erőforrása. Úgy olvadjon ő bele a mi életünkbe, hogy elmondhassuk: „Élek én, de már nem én, hanem él bennem Krisztus!” (Gal. 2, 20.)

ISTEN ÉLETE BENNÜNK

Az igazi keresztény élet Isten élete bennünk, Isten életében való ré-

szesedés. Jézus azt akarja, hogy az ő engesztelő életében is részesedjünk. Jézus tehát a mi szívünkbe, lelkünkbe akar térni, hogy eggyé forrjon velünk, hogy ő legyen az, aki éltet, mozgat, irányít minket, akiből mi az életerőnket szívjuk. Az ő élete legyen a mi életünk, Szíve legyen a mi érzelmeinknek forrása, akarata legyen akaratunk ereje. Krisztus életét bele oltottuk a mi emberi életünkbe és ez alakít át minket élő, szent, Istennek tetsző áldozatokká.

AZ ENGESZTELÉS ÉLET-PROGRAMMJA

Itt kapjuk meg Krisztustól a szentáldozás magasztos tanában az engesztelés életprogramját: élni szentségben, tisztaságban, szeretetben áldozatos, Istennek tetsző engesztelő életet!

SZENTSÉGBEN!

1. *Szentségben élni engesztelő életet!* Jézus eggyé válik velünk. Eggyé lenni, Istennel egyesülni annyit jelent, mint szentté lenni. Ez az életszentség lényege. Hogy mi az Isten szentsége és ez hogyan alakít át minket, azt nehéz érzékeltetni. De tudjuk, hogy mit jelent Istentől elszakadni. Látjuk, hogy a bűnös a bűn által teljesen elszakad az élet forrásától, az élet erejétől, olyan mint egy levágott szőlőtő: elszárad, tűzre való. — Az életszentség és a bűnösség két szélső pólus. Még a bocsánatos bűn is eltérés, elhajlás Istentől. De a nagy bűn teljes elszakadás Istentől.

AZ ÉLETSZENTSÉG ÁLLAPOTA

A másik pólus az Istennel való egyesülés. Ez az életszentség állapota. Minél jobban elszakadunk a

büntől, annál jobban össze tudunk forrni Istennel. És hol lehet jobban egyesülni Istennel, mint éppen a szentmise áldozatban, ahol Jézus valószínűleg a szívünkbe tér?! Éppen a szentáldozásban forr össze az ember élete az Isten életével, ezért a szentáldozás az életszentségnek legbiztosabb eszköze és megnyilvánulása. Itt domborodik ki legjobban, hogy Istennel eggyé válunk. Krisztus teste és vére jön hozzánk, teljesen és tökéletesen részesedünk ezáltal isteni és emberi természetében és ez az egybeolvadás az életszentség lényege.

ÉLETPROGRAMM IS!

De ez nemcsak állapot, hanem program is. A szentáldozásban való egyesüléssel az engesztelő áldozat, az életszentség még nem fejeződött be, sőt most kezdődik. A bennünk élő Krisztus nem hagy nyugtot, sürget és ösztönöz, hogy az

ő bennünkélése most kibontakozhas-
sék, hogy az ő engesztelő életét él-
hesse általunk, bennünk. „Krisztus
szeretete sürget minket.“ (Kor. II.
5, 14.) A velünk egyesült, a bennünk
élő Krisztus szeretete sürget minket
áldozatokra, szeretetszolgálatokra, ön-
megtagadásokra, hogy mindezeket
odatehessük áldozatul a paténára.
Krisztus szeretete sürget arra is,
hogy szenvedéseinket, amelyeket
kaptunk, úgy viseljük el, amint ő vi-
selte. Hogy az ő gondolata, vágya
legyen a mi gondolatunk, vágyunk,
életünk.

KRISZTUS ENGESZTEL BENNÜNK!

Azt akarja Krisztus, hogy az en-
gesztelő áldozatnak utolsó felvonása
legyen egy olyan összekapcsolódás
vele, amelyben ő engesztel minden
gondolatunkban, minden szavunk-
ban, minden cselekedetünkben.

Krisztus akar engesztelni bennünk! Ezért rendelte Krisztus a szentmise áldozatot engesztelő áldozattá. Azt akarta, hogy ami még hiányzik az ő szenvedéséből, az teljessé váljék bennünk, hogy a világ megszentelése a mi szívünkön keresztül történjék az engesztelés által. Azt akarta, hogy vigyük ezt az életszentséget szét a világba és szenteljük meg a környezetünket, az embereket, az egész életet Azzal, aki megszentelt minket, mert a szívünkben, lelkünkben lakik.

TISZTASÁGBAN!

2. *Tisztaságban élni engesztelő életet!* Azonban a szívünkbe térő isteni Üdvözítő, aki most már a szívünk *Hostiá*-ja, most még többet kíván. Egészen birtokába akarja venni szívünket. Azt akarja, hogy ne csak a kegyelmi életet éljük, hanem hogy szakadjunk el a földi élettől

is egészen. Az ember törekszik és vigyáz, hogy bűnbe ne essék és Istentől el ne szakadjon, igyekszik jót is cselekedni, de azért mégis olyan könnyen lekötik a szívét a földi javak, különösen, amelyekhez erős szenvedély fűzi. — A jó Isten azt akarja, hogy amikor ő a szívünkbe jön, lassankint vonjuk el azt a teremtményektől, tépjük el a hozzájuk fűző szálakat és osztatlanul adjuk Jézusnak. — Vagyis: a szívünkbe térő isteni Vendég nem elégszik meg azzal, hogy számunkra az élet-szentség programját hozza, hanem egyúttal a *tisztaság* programját is akarja hozni.

A TISZTASÁG PROGRAMJA

A tisztaság programja azt jelenti, hogy elvonjuk szívünket a földi javaktól és csak úgy élünk velük, mintha nem velük élnénk: semmihez hozzá ne tapadjon a szívünk!

Éljünk velük úgy, amint Isten megengedte és akarta, de ne ragaszkodjunk hozzájuk, hanem mindig szent közönbösséggel kezeljük ezeket. Ez a tisztaság: osztatlan szívvel a jó Istené lenni! — Minden elmúlik. „E világ elmúlik és az ő kívánsága!“ olvassuk a Szentírásban, (Ján. I. 2, 17.) — minden kicsúszik a kezünk közül, hiába ragaszkodunk hozzá. És nem csak a halál pillanatában veszítjük el ezeket a javakat, hanem sokszor már előbb is. Jön egy betegség, vagy valami csömör, életuntság és akkor ezek az életörömök undort, ellenszenvet okoznak bennünk. Aki Isten életét éli, az soha nem csömörlik meg az élet élvezeteitől, mert nem adja oda a szívét és nem engedi meg magának azt az élvezetet úgy, hogy a szíve is hozzá tapadjon. — Csak egy örömünk legyen: *örülni Krisztusban, örülni az Úrban és élvezni azt a boldogságot, amit Isten jelent a lélek számára.*

SZERETETBEN

3. Végül ennek az engesztelő életáldozatnak, ennek a szentáldozásból fakadó életszentségnek van egy harmadik programja is: nemcsak szentségben, tisztaságban élni, hanem abban a *szeretetben* is, amit Jézus hozott közénk! Hogyan lehet úgy élni, hogy ne tapadjon szívünk a földi javakhoz? Az emberek nem tudják megérteni, hogy ez hogyan lehetséges? Pedig egyszerű a magyarázata. Nagyobb boldogság, nagyobb édesség Isten szeretete minden földi boldogságnál, szeretetnél. Ha egyszer valakinek a szívébe az Úr Jézus szeretete belehatol, annak keserű már minden földi szeretet és minden földi élvezet. Úgy, mint amikor valaki először nagyobb édesseget élvez és utána kevésbé édeset, az utóbbit keserűnek fogja találni. Így Isten szeretete után minden más szeretet, vagy földi öröm

ürt hagy, kisebb szeretet már nem tudja betölteni.

A LEGNAGYOBB SZERETET FORRÁSA

A szentáldozás ránevel minket a legnagyobb szeretetre, amely Jézus Szívéből ered és visszavezet Jézus szeretetéhez. Ez a forrása, titka az életszentségnek, a tisztaságnak is, a Krisztussal azonosult életnek is. Aki megnyitja szívét Jézus előtt, azt Jézus úgy magához öleli, úgy egyesül vele, hogy beteljesedik a liturgia imája: „hogyan édességes Szívednek nyájasságát megismerve, tanuljuk meg a földieket megvetni és az égieket szeretni“. (Jézus Szíve mise-szövegének Postcommuniója.) Igen, aki megismerte Jézus édességes Szívének nyájasságát, az már nem tördök más szeretettel, földi javakkal, azt már csak az isteni szeretet végtelen édessége vonzza.

Erre nevel minket az édes Jézus, amikor azt akarja, hogy a szentáldozásban az ő élete folytatódjék a mi életünkben, amikor azt akarja, hogy neki adjuk a szívünket, vagyis tiszta életet éljünk és az ő szeretete töltse be szívünket egészen.

MIT ADJAK VISZONZÁSUL? ...

A két szín áldozása között azt mondja a liturgia: „Mit adjak viszonzásul az Úrnak mindazért, amit nekem adott?” De a kérdésre a liturgia nem felel. A szívünknek kell rá feleletet adnia. — Mit adjunk azért, hogy az ő szeretetében részesít, azért, hogy magához kapcsolja az életünket? Akármit adunk, az mind csekélység, még ha magunkat adjuk, az is olyan csekélység, amely szót sem érdemel Jézus ajándéka, szeretetének nagysága mellett... S Jézus ott a szívünk mélyén mégis feleletet vár: szívünk viszonzszeretét akarja!

MISERERE! KÖNYÖRÜLJ!

A mise végén Jézus Szent Szívéhez könyörgünk és háromszor elmondjuk, hogy könyörüljön rajtunk!

A felajánlásnai szó volt arról, hogy az engesztelő áldozatok célja két szóban összpontosul: suscipe, miserere. — Az *irgalom* több, mint a bűnbocsánat. Az irgalom azt jelenti: résztvenni, együttérezni az emberekkel. Jézus azért vette fel az emberi testet, szívet, hogy tudjon velünk együttérezni. Nemcsak az volt Jézus célja, hogy az emberi természettel egyesülve értünk és helyetünk engeszteljen, hanem az is volt megtestesülésének célja, hogy érző, emberi szívvel résztvegyen minden bajunkban, szenvedésünkben. — Az isteni szeretet jóságos és megbocsátó, de lelki, olyan lelki, amely messze fölötte áll a mi emberi életünknek. — Isten tud szeretni bennünket, tud jót tenni velünk, de

amíg *csak* Isten marad, nem tudja átérezni a mi emberi bajainkat, örömeinket, szenvedéseinket. Ezért akarta Jézus, hogy neki is legyen érző, emberi szíve, hogy tudjon velünk együtt érezni: szenvedéseinket, vágyainkat, örömeinket, szeretetünket átélni. Tud örülni, amikor jóban van részünk, de tud szomorkodni is, amikor bajban, vagy veszedelemben vagyunk. Jézus szentséges Szíve: irgalmazz! Jöjj és érezz velünk, dobogjon együtt a szívünk!

*MI IS EGYÜTTÉREZZÜNK
VELE!*

Isten együtt érez velünk! De az engeszteléshez hozzátartozik az, hogy mi is együttérezzünk Jézus Szent Szívével. — Sokan mondják, hogyan érezhet Jézus velünk, együtt? Hát az ő emberi szívével, mert emberi, érző szíve van! Jézus a szívünkbe akar szállni és ott akar maradni velünk

együtt. Azt akarja, hogy az örökkévalóság is ilyen egybeforrás legyen, mint ahogy eggyé forrott velünk a szentmisében, a szentáldozásban! Érezzük tehát mi is együtt Jézus Szívével és ezzel is megvigasztalhatjuk őt. Ezért imádkozza az Egyház a mise végén: Miserere nobis, hogy Jézus együttérezzen velünk és mi is együttérezzünk vele, s a mi együttérző szívünk legyen az Úr Szívének vigasza itt a földön!

**A szerző egyéb engesztelési és
aszketikus művei:**

ENGESZTELJÜNK! Önfelajánlás.

Budapest, Szent István Társulat
kiadása, 1942. Ára 1.— P.

ENGESZTELJÜK JÉZUS SZIVÉT!

II. kiadás. Győr, 1943. Ára 80 fill.

ENGESZTELŐ ÁLDOZAT. Szalézi
Művek kiadása, 1942. Ára 1.40 P.

A FATIMAI CSODA. Szalézi Művek
kiadása. Ára 70 fillér.

A FATIMAI MADONNA ÜZENETE.

Szalézi Művek kiadása. I. köt. ára
2.20 P, II. kötet ára 2.30 P.

ENGESZTELŐ SZENTÓRA. Elmélke-
dések. Korda kiadása, Budapest,
1943. Ára 1.60 P.

PRAEDIXI VOBIS. Elmélkedések.
Szalézi Művek kiadása. Ára 1 P.

A LÉLEK MAGÁNYÁBAN. Elmél-
kedések lelki napra. Szalézi Mű-
vek kiadása. Ára 80 fillér.

SACERDOTIUM AETERNUM. Lelki-
gyakorlatos elmélkedések a pap-
ságról. Korda kiadása. Budapest,
1940. Ára 4.20 P.

ELMÉLKEDÉSEK KÖNYVE. Szent
István Társ. kiadása. Budapest,
1942. I—II. köt. Ára 9.20 P.

UNUA EUKARISTIA ESPERANTO
MONDKUNVENO. Budapest, 1938.
Ára 4.— P.

ANCILLA DOMINI. A Miasszonyunk
Iskolanővéreinek kalocsai anyahá-
zában tartott szentbeszédék:

1. MAGVETÉS. A szerzetesi életesz-
ményről. Kalocsa, 1933. Ára 2 P.
2. MAGVETŐ. Az alapító Atya, Fo-
urier Szent Péter szelleméről.
3. SZÁNTÁS, VETÉS. Fourier Szent
Péter pedagógiájáról. Kalocsa,
1934. Ára 2 P.
4. JÓ MAG. A szerzetesi erényekről.
Kalocsa, 1935. Ára 2 P.

5. JÓ FÖLD. Az alapító anya: Le Clerc Alexia szelleméről. Kalocsa, 1937. Ára 2.50 P.
6. KALÁSZOK. A Miasszonyunk leányainak igazi szelleméről. Kalocsa, 1937. Ára 2.50 P.
7. MINDENNAPI KENYÉR. A szerzetesi életről. Kalocsa, 1937. Ára 2.50 P.

TARTALOMJEGYZÉK

Köszöntő	-- — — — -- —	9
Engesztelő szentmise áldozat	—	13
Első elmélkedés — Előmise	—	19
Második elmélkedés — Felajánlás		35
Harmadik elmélkedés — Átváltozás		65
Negyedik elmélkedés — Áldozás		87

Lelkiélet kis könyvei

---

45. Erdey Ferenc

A lélek magányában

Elmélkedések lelki napra

110 oldal, ára 80 fill.

46. Erdey Ferenc

A fatimai csoda

130 oldal, III kiadás. Ára 1* — P

47. Erdey Ferenc

Praedixi vobis!

116 oldal Ára 1*—P.

48. Borsiczky Oszkár

Utjelzők a jámbor életre

203 oldal, ára 2*20 P

49. Erdey Ferenc

Engesztelő szentmiseáldozat

112 oldal, ára 1 50 P

